

Göteborgs kommun

2019-02-08

grundskola@grundskola.goteborg.se

1 (24)

Dnr- 2018:6338

Beslut

efter regelbunden kvalitetsgranskning vid
Talldungeskolan i Göteborgs kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Talldungeskolan avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. Utbildningen i förskoleklass ingår inte i granskningen. En kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. På varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens framtagna kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att utvecklingsarbeten behöver inledas och visar på vilka punkter detta ska göras. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs i så fall också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen motsvarande redovisning men kan lämna framåtsyftande kommentarer då det bedöms motiverat.

Beslut

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid Talldungeskolan i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling av undervisningen, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande:

- Rektorn behöver se till att det utvecklas ett strategiskt jämställdhetsarbete på skolan. I detta ingår att rektorn, utöver att följa upp och analysera flickors och pojkars resultat, också ser till att utveckla ett gemensamt arbete kring hur jämställdhetsuppdraget ska realiseras på skolan. Detta arbete behöver också omfatta frågor som rör bemötande gentemot och förväntningar på flickor respektive pojkar.

Undervisning

Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande:

- Undervisningen behöver fortsätta utvecklas så att den i högre grad innehåller olika svårighetsgrader för att den ska vara utmanande och stimulerande för alla elever.

Trygghet och studiero

Utbildningen präglas i hög utsträckning av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i flera delar, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande:

- Rektorn behöver aktivt verka för och ge förutsättningar för att lärarnas bedömning av elevernas kunskaper kvalitetssäkras i alla ämnen.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 1 november 2019 redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redogörelsen skickas till Skolinspektionen via e-post, dokument.goteborg@skolinspektionen.se eller per post till Skolinspektionen, Box 2320, 403 15 Göteborg. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr- 2018:6338) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömningar för respektive område.

Rektors ledarskap

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling av undervisningen, men utvecklingsområden finns.

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Förordningen (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr 11), 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Kunskaper och lärande, Varje skolas utveckling, 2.8 Rektorns ansvar

Skälen för bedömningen är att rektorn genom sitt sätt att leda och organisera arbetet i Talldungskolan i flera avseenden skapar goda förutsättningar för utveckling av undervisningen och utbildningen i stort. Rektorn har skapat en tydlig organisation som både genom struktur och innehåll ger förutsättningar för samverkan såväl lärare emellan som mellan olika professioner i skolan, i syfte att utveckla undervisningen. Vidare ser rektorn till att skolans resultat följs upp och analyseras tillsammans med personal på skolan och att utvecklingsarbetet vid skolan utgår från och relaterar till dessa uppföljningar. Resultat som följs upp är både kunskapsresultat och resultat i relation till andra nationella mål, som trygghet och studiero. Resursfördelningen följs upp och är tydligt kopplad till uppföljning och analys av resultat. Av granskningen framgår att det i rektorns uppföljning av verksamheten i några avseenden även sker uppföljning av undervisningens genomförande, men enligt Skolinspektionens bedömning kan detta arbete förtydligas och ske med ökad systematik. Skolans utvecklings- och kvalitetsarbete dokumenteras, men granskningen visar att dokumentationen av skolans övergripande systematiska kvalitetsarbete kan utvecklas för att på ett bättre sätt ge en samlad bild av utbildningens kvalitet på skolan. I ledningen och styrningen av utbildningen behöver rektorn också se till att det sker ett medvetet, gemensamt och strategiskt jämställdhetsarbete vid skolan. Av granskningen framgår att viss uppföljning av flickors och pojkars resultat samt vissa enskilda insatser som kan knytas till jämställdhetsuppdraget har gjorts på skolan. Utöver dessa inslag saknas det dock ett gemensamt arbete kring hur jämställdhetsuppdraget ska realiseras på skolan och där frågor som rör bemötande gentemot och förväntningar på flickor respektive pojkar ingår.

Av granskningen framkommer att rektorn har skapat en tydlig organisation som ger förutsättningar för lärarna och annan personal att samverka i syfte att utveckla

undervisningen. I intervjuer med såväl lärare som elevhälsa, verksamhetsutvecklaren och rektorn framkommer en samstämmig bild av en tydlig organisation där olika arbetsgrupper och forum hänger ihop i struktur och innehåll. Som en slags grund i arbetsorganisationen finns cirka en och en halv lärartjänst i varje klass i grundskolans årskurser 1-3 och det finns en fritidspedagog knuten till varje klass. Lärarna beskriver vidare hur de ges möjlighet till samverkan i årskursarbetslaget som träffas en gång i veckan och där även fritidshemspersonalen ingår samt i lärarkategorimötena som också sker en gång i veckan. Utvecklingsarbete finns på agendan i båda dessa forum, exempelvis beskriver lärarna hur lärarkategorimöten just nu bland annat används för kompetensutveckling inom digitalisering. Lärarna beskriver vidare att någon av förstelärarna alltid är med på arbetslagsmötena. Rektorn har en skolutvecklingsgrupp där rektor, biträdande rektor, verksamhetsutvecklare och tre förstelärare ingår. Lärarna beskriver att det finns en agenda från skolutvecklingsgruppen som genom förstelärarna tas upp på arbetslagsmötena och att dessa möten protokollförs och finns tillgängliga. Av rektorns skriftliga verksamhetsredogörelse inför granskningen och av intervjuer med lärare, rektorn, elevhälsa och verksamhetsutvecklaren framgår att andra forum för samverkan i olika aspekter är till exempel arbetsplatsträffar en gång i månaden för all personal där utvecklingsfrågor av mer övergripande karaktär tas upp, ämneskonferenser (i svenska och matematik) två gånger per termin då lärarna bland annat arbetar med frågor som bedömning, klasskonferenser där pedagogerna i varje klass en gång per termin möter elevhälsan för överblick och information om gruppen och planering av eventuella insatser och olika fokusgrupper med personal som träffas två gånger per termin och arbetar med specifika uppdrag/områden, till exempel kring föräldrasamverkan och idrott och hälsa. Av intervjuer med bland andra lärare, rektorn och elevhälsa framgår att det finns gemensamma förhållningssätt och riktlinjer för arbetet, som till exempel gemensam och nedskriven struktur för delar av undervisningen och lågaffektivt bemötande som gemensamt förhållningssätt.

Såväl av rektorns skriftliga verksamhetsredogörelse som av intervjuer med lärare och elevhälsa framgår att de ser att arbetet för att utveckla undervisningen ytterligare kan förbättras. De nämner inslag av kollegialt lärande som sker, till exempel att lärare får presentera lyckade arbetssätt och metoder på arbetsplatsträffar och att man i arbetslaget diskuterar och kan få stöd i att utveckla sin undervisning. Däremot finns det enligt elevhälsan inte något tydligt regelbundet och systematiskt arbete för det kollegiala lärandet. I lärarintervjun beskrivs av några lärare att organisationen visserligen är tydlig kring de olika forumen och funktionerna och dess mandat, men att det inte är lika tydligt hur den kvalitativa utvecklingen av undervisningen ska gå till. Rektorn skriver i verksamhetsredogörelsen att ett utvecklingsbehov för att förbättra undervisningen på skolan är att bättre dela kunskap om lärmiljön mellan pedagoger,

genom till exempel kollegialt lärande och/eller auskultation, samt genom observationer och handledning av specialpedagog och speciallärare.

Av granskningen framgår att det sker en systematisk och kontinuerlig uppföljning och analys av resultat och förutsättningar som leder till utvecklingsinsatser på skolan. Av intervjuer med lärare, rektorn och verksamhetsutvecklaren framgår att kunskapsresultaten i varje ämne och varje årskurs följs upp på skolenhetsnivå två gånger per läsår; efter höstterminen och efter vårterminen. Ansvarig lärare för respektive klass sammanställer måluppfyllelsen i samtliga ämnen för sin klass och lämnar till skolledningen. Därefter sammanställs resultaten på skolenhetsnivå och årskursvis. Av intervjuer med lärare och verksamhetsutvecklaren, som har uppföljning av resultaten som en del i sitt uppdrag, framgår att de har en gemensam genomgång av sammanställningen av kunskapsresultaten i början av en ny termin. Därefter får lärarna analysera klassens och årskursens resultat med utgångspunkt i sammanställningarna och de analysfrågor som skolutvecklingsgruppen har tagit fram. Lärarna beskriver att de också är delaktiga i analyser av resultaten på skolenivå på arbetsplatsträffar eller studiedagar. De beskriver vidare att de får analysera olika aspekter av undervisningen kopplade till resultaten, exempelvis utifrån skillnader i måluppfyllelse mellan olika terminer i samma klass. Av rektorns verksamhetsredogörelse inför granskningen i skolans "Verksamhetsuppföljning 2018" framgår att kunskapsresultaten följs upp på så sätt att analyser kan ta sin utgångspunkt i bland annat jämförelser mellan flickors och pojkars resultat, nyanländas resultat och jämförelser över tid. Lärarna menar att de analyser av kunskapsresultaten som görs leder till utvecklingsinsatser. Exempelvis uppfattar de att resursfördelningen kan justeras utifrån sådana analyser och att när ändringar görs har rektorn en dialog med lärarna. Vidare beskriver de hur övergripande utvecklingsinsatser som till exempel språkutvecklande arbetssätt kommer sig av låga resultat i svenska och matematik. Verksamhetsutvecklaren beskriver i intervju att analyserna också kan leda till att någon ur elevhälsan kan handleda lärare till exempel kring olika metoder. Av intervjuer med rektorn och personal och av inskickad dokumentation framgår att arbetet med att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero systematiskt följs upp och utvecklas. Utifrån uppföljningar planeras och genomförs insatser för att förbättra trygghet och studieron. Det framgår av intervjuer och av skolans plan mot diskriminering och kränkande behandling att det finns utsedda arbetsgrupper som har olika uppdrag gällande denna process och att eleverna, utöver att uppföljningen utgår från deras uppfattningar, också är delaktiga i arbetet med att planera insatser för att trygghet och studiero ska öka. Se vidare under avsnittet "Trygghet och studiero" nedan.

Av granskningen framgår att det i rektorns uppföljning av verksamheten i några avseenden även sker uppföljning av undervisningens genomförande, men arbetet kan behöva förtydligas och ske med ökad systematik. I intervju med rektorn framkommer olika tillvägagångssätt rektorn har för att följa upp hur undervisningen genomförs av lärarna. Dels sker detta genom både de formella och de spontana medarbetarsamtal hon har med lärarna, då rektorn både får information från lärarna om hur de arbetar och kan stämma av frågor om undervisningens genomförande som av någon anledning har aktualiserats. Vidare beskriver rektorn att hon ibland kan göra korta, spontana besök i klassrummen. Hon säger att hon hade önskat vara ute i verksamheten mer, men att hon inte har haft tid till det. Rektorn beskriver att hon de senaste åren, när skolan också har haft en biträdande rektor, har kunnat vara med på kategorimötena med lärarna och att hon under dessa möten också får till sig mycket om undervisningens genomförande. Vidare beskriver rektorn att hon ibland kan skicka ut specifika frågor till lärarna om hur de har arbetat med ett visst ämne. Rektorn och elevhälsan beskriver att klasskonferenserna också utgör ett tillfälle då de, utöver att de pratar om de enskilda eleverna, också pratar om gruppen i stort och om hur läraren arbetar i klassen. Såväl rektorn som lärarna beskriver att rektorn samlar in grovplaneringen för undervisningen och att rektorn också kan följa upp lärarnas veckoplanering. Utöver detta säger lärarna att de inte vet hur rektorn följer upp hur undervisningen genomförs. Det sker, vad intervjuade lärare känner till, inte några regelbundna observationer av lektioner. Några lärare nämner att det förekommit att specialpedagog och speciallärare har varit i klasser och gjort observationer, vilket några lärare inte har varit med om. De beskriver vidare att dessa observationer troligen har utgått från en enskild elev, men att även undervisningen i stort har ingått i det de tittat på. Några lärare uppger att de har fått återkoppling på observationerna och andra uppger att de inte fått det. Av intervju med elevhälsan framgår att de kan följa upp undervisningen i form av till exempel lektionsobservationer vid behov.

Uppföljning av resultat och verksamhet samt beslut om och planering för utvecklingsåtgärder sker enligt rektorn och verksamhetsutvecklaren dels genom protokollföring eller annan dokumentation i de olika arbetsgrupperna och forumen och dels genom den bestämda mall för dokumentation av det systematiska kvalitetsarbetet som kommer från tidigare ansvarig nämnd och förvaltning; "Verksamhetsuppföljning 2018". När det gäller trygghet och studiero dokumenteras de olika delarna i processen att systematiskt följa upp och utveckla arbetet mot målen i skolans Likabehandlingsplan mot diskriminering och kränkande behandling. Rektorn beskriver att "Verksamhetsuppföljning 2018", ger en slags översiktlig bild av verksamheten utifrån nämndens och förvaltningens mål snarare än att den fyller funktionen att vara ett verktyg för skolans eget systematiska kvalitetsarbete. Rektorn

uppgger vidare att hon tycker att dokumentationsmallen är lite rörig och tillägger att de inte får så mycket återkoppling från huvudmannen på det som de skickar in. Rektorn och verksamhetsutvecklaren uppgger att skolans utvecklingsarbete, där också beslut om och planering av utvecklingsåtgärder ingår, dokumenteras på olika sätt i arbetsgrupperna och forumen och rektorn uppgger att denna dokumentation också finns hos henne. Av intervju med verksamhetsutvecklaren framgår att det inte finns någon dokumentation som samlat beskriver utvecklingsarbetet i de olika arbetsgrupperna och forumen, men att det alltså finns dokumenterat i respektive arbetsgrupp/forum. Vidare uppgger verksamhetsutvecklaren att det som behandlas, och därmed dokumenteras, i skolutvecklingsgruppen, ger en mer övergripande bild av utvecklingsarbetet på skolan.

Av granskningen framgår att det på skolan sker enskilda insatser som kan kopplas till skolans jämställdhetsarbete, men att det saknas ett medvetet, gemensamt och strategiskt jämställdhetsarbete på skolan som också omfattar frågor som rör bemötande gentemot och förväntningar på flickor respektive pojkar. I skolans verksamhetsuppföljning 2018 där stadsdelen har efterfrågat uppföljning av skolans arbete under rubriken "Jämställdhet" beskriver rektorn/skolledning att området inte har prioriterats tillräckligt och att de på skolan behöver göra en plan för detta uppdrag. Verksamhetsutvecklaren, som arbetar tillsammans med rektorn med verksamhetsuppföljningen, bekräftar detta och säger att de ännu inte har börjat med detta. Rektorn beskriver i intervju att de behöver arbeta mycket mer med perspektivet hur man bemöter pojkar respektive flickor. Vidare säger rektorn att de i uppföljningen av resultat också analyserar pojkars respektive flickors resultat för att kunna fånga upp eventuella resultat som sticker ut. Men, tillägger rektorn, de skulle behöva titta närmare på just bemötandet även om lärarna, enligt rektorn, säger att de inte bemöter elever på olika sätt beroende på kön. Utöver att de följer upp pojkars och flickors resultat uppgger rektorn att personalen på skolan under förra läsåret har gått en utbildning om HBTQ-frågor och normkritik, och att lärarna var väldigt engagerade i frågan då. Vidare anger rektorn att en fördel med att de är två lärare i klassrummet är att de kan upptäcka saker hos varandra och att det finns ett klimat bland lärarna där de är öppna med att diskutera varandras förhållningssätt. På frågan till lärarna om jämställdhetsarbetet på skolan nämns ett par exempel på enskilda händelser som aktualiserat frågan om jämställdhet i deras egen undervisning, som exempelvis när elever vill dela in sig i grupper utifrån kön, eller att det i en elevenkät framkom att pojkarna upplevde att de inte blev lyssnade på och hur lärarna då pratade om detta och kom fram till att pojkarna inte fick mindre utrymme. I skolans likabehandlingsplan som gällde vid tiden för Skolinspektionens besök anges en uppföljning av om pojkar och flickor känner sig likvärdigt bemötta och att denna visat att eleverna kände detta i

högre grad än tidigare, vilket i analysen relateras till ett arbete kring genusfrågor som enligt planen gjorts året innan (läsåret 2016/17). Vidare anges i planen under rubriken "Främjande och förebyggande arbete" att "Vi arbetar för att pojkar och flickor ska känna sig lika delaktiga i verksamheten i såväl skola som på fritidshemmet", i planen anges dock ingen beskrivning av hur detta ska ske.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande:

- Rektorn behöver se till att det utvecklas ett strategiskt jämställdhetsarbete på skolan. I detta ingår att rektorn, utöver att följa upp och analysera flickors och pojkars resultat, också ser till att utveckla ett gemensamt arbete kring hur jämställdhetsuppdraget ska realiseras på skolan. Detta arbete behöver också omfatta frågor som rör bemötande gentemot och förväntningar på flickor respektive pojkar.

Skolors arbete med jämställdhet ingår i grundskolans värdegrunds- och demokratiuppdrag. Av läroplanen framgår att skolan aktivt och medvetet ska främja elevernas lika rättigheter och möjligheter, oberoende av könstillhörighet. Vidare anges att skolan också har ett ansvar för att motverka könsmonster som begränsar elevernas lärande, val och utveckling. Hur skolan organiserar utbildningen, hur eleverna blir bemötta samt vilka krav och förväntningar som ställs på dem, bidrar till att forma deras uppfattningar om vad som är kvinnligt och manligt. Skolan ska därför, enligt läroplanen, organisera utbildningen så att eleverna möts och arbetar tillsammans, samt prövar och utvecklar sin förmåga och sina intressen, med samma möjligheter och på lika villkor oberoende av könstillhörighet.¹

Av granskningen framgår att det visserligen har skett uppföljning av flickors och pojkars resultat samt vissa enskilda insatser som kan knytas till jämställdhetsuppdraget. Dock saknas det ett övergripande, gemensamt och strategiskt jämställdhetsarbete på skolan som också omfattar frågor som rör bemötande gentemot och förväntningar på flickor respektive pojkar.

Utifrån ett generellt perspektiv gällande jämställdhetsarbete i skolor vill Skolinspektionen framhålla att det behöver finnas en medvetenhet bland både personal och elever om hur flickor och pojkar bemöts och bedöms i skolan. Det kan handla om att de krav och förväntningar som ställs på eleverna bidrar till att forma

¹ Lgr 11, 1. Skolans värdegrund och uppdrag, en likvärdig utbildning

deras uppfattningar om vad som är kvinnligt och manligt. Skolan behöver ha strategier som följs upp och omprövas för att på ett effektivt sätt motverka traditionella könsmonster. Det kan exempelvis handla om att ha frågor om jämställdhet i medarbetarsamtal eller att ha utformat gemensamma strategier för hur jämställdhet kan tas upp i undervisningen. Rektorn behöver försäkra sig om att varje lärare och all personal på skolan verkar för att jämställdhetsperspektivet genomsyrar skolans undervisning och arbete. Varje lärare ska här särskilt verka för att alla elever får ett lika stort inflytande över och utrymme i undervisningen.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn inleder detta utvecklingsarbete med att kartlägga vilka förutsättningar som krävs för att jämställdhetsarbetet ska bli strategiskt. Utöver att flickors respektive pojkars resultat följs upp behöver även utbildningens organisering, innehåll och arbetsformer systematiskt och löpande följas upp på ett sådant sätt att också eventuella könsmonster kan uppmärksammas. Vidare är det viktigt att följa upp lärarnas kunskap och medvetenhet om på vilket sätt pojkar och flickor blir bemötta och vilka krav och förväntningar som ställs på dem samt hur detta bidrar till att forma elevernas uppfattning om vad som är kvinnligt och manligt. Med en sådan uppföljning och analys kan en grund läggas för ett strategiskt jämställdhetsarbete som kan motverka sådana begränsningar i elevernas lärande, val och utveckling som könsmonster kan utgöra.

Undervisning

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 3 och 5a §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen (2011:185)

Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden 5. Kursplaner med kunskapskrav

Skolinspektionens bedömning grundar sig i att undervisningen på Talldungeskolan planeras och genomförs utifrån ett tydligt fokus på målen, att undervisningen är varierad och innehåller ett aktivt lärarstöd. Undervisningen är generellt sett strukturerad på ett sådant sätt att det finns en tydlig koppling och ett logiskt flöde mellan de olika momenten under lektionen. Vidare präglas undervisningen av variation både vad gäller arbetsformer, arbetssätt och innehåll. Av utredningen framgår att lärarna på flera sätt arbetar med att stimulera eleverna exempelvis genom

att lärarna arbetar aktivt för att stärka elevernas självförtroende och motivation genom att bland annat bekräfta eleverna och deras arbete. Granskningen visar att undervisningen till viss del anpassas efter elevers olika behov, men att anpassningar främst sker för elever som har svårigheter i skolarbetet, medan elever som behöver större utmaningar för att stimuleras mer och utvecklas så långt som möjligt behöver få undervisningen mer anpassad utifrån dessa behov. Granskningen visar vidare att eleverna, utifrån ålder och mognad, görs delaktiga i såväl sitt eget lärande som i planering och utvärdering av undervisningen.

Av granskningen framgår att lärarna generellt bedriver en strukturerad undervisning med ett tydligt fokus på målen. Vid samtliga lektioner som observerades inledde läraren lektionen med att tydliggöra lektionens olika moment och uppgifter (arbetsformer, arbetssätt/metoder och innehåll). Elever som Skolinspektionen intervjuar tycker att det är tydligt för dem vad de ska göra på lektionen. Lärare, representanter från elevhälsan samt rektorn beskriver också att det finns ett uttalat, bestämt sätt (som också är dokumenterat) för hur undervisningen ska struktureras som är gemensamt, och att detta funnits under flera år. Lärarna beskriver att den gemensamma strukturen rör de samlingar man har med eleverna, hur man startar dagen och hur man inleder varje lektion. Rektorn och representanter för elevhälsan menar vidare att de flesta lärare också jobbar efter dessa riktlinjer, och rektorn säger att lärare som behöver utveckla sitt arbete med att skapa struktur i undervisningen på olika sätt får handledning eller annan stöttning för att förändra sitt arbetssätt.

Granskningen visar att undervisningen är varierad med växlingar mellan olika arbetsformer och mellan olika arbetssätt/metoder. Vid de lektioner som observerats noterade Skolinspektionen att de enskilda lektionerna innehöll flera olika arbetsformer och arbetssätt. Exempelvis bestod en av de observerade lektionerna av inledande och avslutande helklassgenomgång med gemensam diskussion, individuellt arbete då eleverna skrev och ritade, med ett inslag av gemensam sång (med anknytning till temat). I intervjun med lärare lyfts också perspektivet att just variera arbetssätt kan vara en del i arbetet med att anpassa undervisningen utifrån elevernas behov och förutsättningar. Enligt representanter ur elevhälsan har alla lärare någon form av variation i sin undervisning, även om en del lärare gör mer av det ena och en del lärare gör mer av det andra.

Skolinspektionen noterar vid lektionsobservationerna att lärarna på olika sätt ger eleverna ett aktivt lärarstöd, framförallt genom att gå runt till eleverna när de arbetar individuellt, i par eller i grupp, och stämma av med eleverna hur det går för dem och vid behov hjälpa eleverna vidare. Vid de observerade lektionerna får elever som är klara med en uppgift eller efterfrågar hjälp, relativt snabbt hjälp av läraren. Under

vissa moment på några lektioner sitter elever ibland sysslösa en något längre stund medan de väntar på hjälp. Läraren har under tiden stöttat en annan elev, som haft svårare att koncentrera sig och stanna vid sin plats, att komma vidare i sitt arbete. Elever berättar att lärarna är bra på att veta om någon elev behöver mer hjälp, om man inte riktigt har hängtt med. Vissa elever tycker att man ibland får vänta lite för länge på hjälp, så att man kanske inte orkar räcka upp handen. I någon annan klass berättar eleverna att de istället för att räcka upp handen har ett rött kort som de lägger fram på sin bänk som visar att de vill ha hjälp, och att de under tiden de väntar försöker jobba vidare med nästa uppgift.

Av granskningen framgår att lärarna på olika sätt motiverar eleverna och bidrar till att stärka elevernas självförtroende och lust att lära. Elever berättar i intervjuer att lärare kan få eleverna att skratta för att de ska må bra och bli "peppade" och att lärare ställer lite lättare frågor i början så att alla får möjlighet att svara rätt och komma igång. Andra elever säger att lärare för att uppmuntra dem kan säga "wow!" och "bra!" när de har skrivit ganska mycket. Att lärarna generellt sett arbetar för att stärka elevernas självförtroende och motivera dem framgår också vid de observationer som Skolinspektionen gjort där lärarna uppmärksammar elevernas arbete och ger uppmuntrande respons på elevers arbetsinsats och resultat. Någon elev förklarar att deras lärare uppmanar eleverna att tänka att det är roligt och att de klarar av uppgiften för då kommer de att klara det. Eleverna tycker att det fungerar och att det känns bra att tänka så. Lärare beskriver att de är noga med att förmedla till eleverna att man får försöka även om man känner att man inte vet eller kan, och elever som Skolinspektionen intervjuar bekräftar detta och säger att det inte spelar någon roll om man svarar fel, för man försöker i alla fall och läraren peppar och säger "försök igen!". Rektorn uppger att denne tillsammans med elevhälsan tydligt måste visa att de utgår från att alla elever kan nå målen, trots att vissa elever har svårt med språket. Därutöver kan det enligt rektorn emellanåt handla om att kommunicera detta med enskilda lärare om det behövs.

Granskningen visar att undervisningen till viss del anpassas efter elevers olika behov, men att anpassningar främst sker för elever som har svårigheter i skolarbetet, medan elever som behöver större utmaningar för att stimuleras mer och utvecklas så långt som möjligt behöver få undervisningen mer anpassad utifrån dessa behov. I intervjuer med såväl lärare som rektorn och elevhälsa framkommer uppfattningen att arbetet med att anpassa undervisningen för elever som lätt når kunskapskraven kan bli bättre. Lärare beskriver i intervju olika sätt att anpassa undervisningen, till exempel genom att använda olika material och genom att planera för en variation i arbetssätten. Samtidigt säger lärare att de på skolan har uppmärksammat att de fokuserar mer på eleverna som behöver mer stöd för att nå kunskapskraven och mindre på de elever

som behöver ytterligare utmaningar för att nå ännu längre i sin kunskapsutveckling. Elevhälsan beskriver visserligen att flexibilitet i att möta olika elever kännetecknar skolan, men att fokus när det gäller anpassning av undervisningen har legat på de elever som har det svårt. De säger vidare att man som lärare vill "ha med sig" så många elever som möjligt och att man då ibland har missat de elever som behöver extra utmaningar. Rektorn beskriver att skolan under en period fick många nya elever som hade mycket liten skolbakgrund och för vilka språket var nytt och att fokus då hamnade på att "få med sig" dessa elever. Rektorn berättar att de inte längre tar emot lika många nya elever och att de då har "landat" lite, vilket gör att de kan arbeta med att utmana och stimulera de elever som behöver komma vidare. Vidare menar rektorn att organiseringen av resurser som möjliggör att mer än en lärare kan användas samtidigt i undervisningen är tänkt att skapa bättre förutsättningar för variation och anpassning utifrån enskilda elevers behov och förutsättningar. Dock ser rektorn att dessa förutsättningar inte i alla klasser nyttjas på det sättet och att arbetet med att anpassa undervisningen för elever som behöver mer utmaningar kan bli bättre. Rektorn säger, avseende förväntningar på eleverna, att det kan finnas en risk att lärare lägger undervisningen på en för låg nivå, och att det är viktigt att undervisningen är rolig, men också kravfylld på rätt sätt. Bland elever som intervjuas förekommer både uppfattningen bland några elever att de inte kan få svårare uppgifter och uppfattningen bland flera elever att de ibland får uppgifter med olika svårighetsgrad. Vid några av de lektioner som Skolinspektionen observerade var den centrala uppgiften konstruerad så att den kan utföras på olika sätt med något olika svårighetsgrad, men i huvudsak arbetade eleverna vid de observerade lektionerna med samma uppgifter och samma material.

Granskningen visar också att eleverna på olika sätt och i olika grad görs delaktiga i undervisningen och sitt eget lärande. Vid samtliga observerade lektioner förekommer exempel på moment där eleverna ges möjlighet att reflektera över sitt eget lärande. Exempelvis genomförs i slutet av flera lektioner, eller efter något moment, någon form av avstämning med eleverna om vad lektionen eller momentet har innehållit, vad eleverna har lärt sig och hur de tycker att det var. En form för detta var att eleverna med tummen uppåt, neråt eller mittemellan fick visa vad de tyckte om lektionen. Några elever beskriver i intervju att de ibland får skriva på lappar om vad de tyckte om lektionen. Representanter för elevhälsan beskriver att eleverna ges möjlighet till reflektion över sitt lärande genom den tydlighet och struktur som finns i lektionsstarten tillsammans med någon form av utvärdering i slutet av lektionen. Rektorn beskriver att en organisatorisk förändring så att varje lärare är mentor till ett färre antal elever ger lärarna större möjligheter att följa upp mentorselever med jämna mellanrum och då också ta reda på vad eleverna själva känner att de behöver

eller önskar utveckla i sitt lärande. Rektorn beskriver också att de på skolan kan bli ännu bättre på att göra de yngsta eleverna delaktiga och ges inflytande över undervisningen. Rektorn bekräftar beskrivningar av elevers delaktighet i form av utvärderingar som observerats under lektionsbesök. Rektorn beskriver vidare hur eleverna även genom elevråd görs delaktiga i vissa frågor som relaterar till undervisningen, som studiero. Även elevhälsan nämner elevrådet som ett forum i vilket eleverna görs delaktiga kring frågor som rör undervisningen.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande:

- Undervisningen behöver fortsätta utvecklas så att den i högre grad innehåller olika svårighetsgrader för att den ska vara utmanande och stimulerande för alla elever.

En central utgångspunkt i skollagen och läroplanen är att undervisningen ska utgå från och anpassas efter de enskilda elevernas olika behov och förutsättningar. Alla elever ska ges den ledning och stimulans de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Det innebär såväl att undervisningen ska kompensera för de elever som har sämre förutsättningar att nå målen i undervisningen, men också att elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling.²

Granskningen visar att undervisningen på Talldungeskolan till viss del anpassas utifrån elevers olika behov och förutsättningar, men att undervisningen inte alltid anpassas till, och på så sätt stimulerar, de elever som lätt når kunskapskraven. Rektorn behöver se till att undervisningen i högre grad även anpassas till de elever som har behov av större utmaningar för att stimuleras och nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling.

Det är viktigt att lärare genom lämplig anpassning av innehåll och arbetssätt stimulerar och utmanar alla elever så att de når så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling och att planeringen och genomförandet av undervisningen tar sin utgångspunkt i de enskilda elevernas skilda behov och förutsättningar. Lärarna bör ta fasta på varje enskild elevs behov och förutsättningar i sin utformning av undervisningen, utan att

² 1 kap. 4 § och 3 kap. 3 § skollagen, Lgr 11 1. Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning samt 2.2 Kunskaper, Riktlinjer

för den skull bedriva undervisningen helt individuellt. Lärarna behöver vara beredda på att kunna ge extra anpassningar och utmaningar till olika elever i en och samma undervisningssituation, utforma undervisningen så att stödjande insatser och utmaningar kommer alla elever till del. Skolinspektionens ämnesgranskningar visar att undervisningens svårighetsgrad många gånger läggs på en medelnivå, lika för alla elever. För elever som är extra intresserade och nyfikna kan det innebära att undervisningen inte blir tillräckligt utmanande eftersom de tenderar att få göra mer av samma – skriva mer än de andra i en uppgift eller arbeta med något helt annat när de väntar in att övriga elever i klassen ska bli färdiga.³ När det gäller högpresterande elever har Skolverket bland annat dragit slutsatsen att dessa elever bör få arbeta med att förstå ett avancerat innehåll, med stöd från läraren. Det finns dock enligt Skolverket inga specifika undervisningsmetoder som är unika för just högpresterande elever. Centralt är att lärarna skapar en flexibel undervisning, där alla elever – oavsett var de befinner sig i sin kunskapsutvecklings – får arbeta med ett utmanande innehåll på lämplig nivå efter deras förutsättningar. Undervisningen ska alltså innehålla en tillräcklig svårighetsgrad för att det ska vara stimulerande och utmanande för alla elever.⁴

Trygghet och studiero

Skolinspektionen bedömer följande: Utbildningen präglas i hög utsträckning av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Författningsstöd

3 kap. 3 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande

Bedömningen grundar sig i att eleverna i huvudsak har studiero och generellt sett upplever att de är trygga. Lärarna använder olika metoder för att skapa och bibehålla studiero i undervisningsmiljön. Metoderna som används är framförallt av förebyggande karaktär, och lärarna använder också åtgärdande insatser som för det mesta är ändamålsenliga, när ordningen störs. Arbetet med studiero är samlat och

³ Skolinspektionen (2017) *Undervisning i NO-ämnena: Att göra naturvetenskapen synlig och relevant för varje elev*, Tematisk analys, Stockholm: Skolinspektionen, s. 5.

⁴ Skolverket (2012) *Högpresterande elever, höga prestationer och undervisningen*, Rapport 379, Stockholm: Fritzes, s.51, 54f.

gemensamt på skolenheten bland annat genom att det i det pedagogiska utvecklingsarbetet finns ett fokus på struktur i undervisningen och på lågaffektivt bemötande. Vidare grundar sig Skolinspektionens bedömning i att det på skolan bedrivs ett aktivt och målinriktat arbete för att skapa trygghet för eleverna. Arbetet med att identifiera områden och situationer som riskerar att vara otrygga eller med bristande studiero sker också regelbundet och utifrån resultaten i dessa kartläggningar vidtas åtgärder som leder till förbättring. Det förekommer också flera exempel på förebyggande arbete och främjande insatser för att skapa trygghet.

Av granskningen framgår att undervisningen i skolan i huvudsak präglas av studiero. I de olika intervjuer Skolinspektionen haft med elever säger de allra flesta att de mestadels har studiero så att de kan arbeta utan att bli störda. Eleverna resonerar kring att man kan visa lite om det är tänkt att man ska få prata lite. Elever i någon klass berättar att studieron kan skilja sig åt mellan olika lektioner beroende på vilka lärare de har. Ibland kan det då i den klassen vara mer rörigt och jobbigt, berättar eleverna. Att det spelas lugn musik på lektionen är något som elever i en intervju beskriver är en sak som gör lektioner bra, att alla blir lugna och lyssnar då. Några elever beskriver i intervju att det finns hörselskydd som man kan använda om man tycker att det är lite för högljutt. Vidare beskriver de att deras lärare pratar med dem om studiero.

Även representanter för elevhälsan har bilden av att studieron är "förhållandevis" bra på skolan, och av intervjun framgår att de också uppfattar att studieron kan variera mellan klasserna och vilka lärare de har. På de lektioner som Skolinspektionen observerar förefaller eleverna kunna arbeta med det som är tänkt utan att bli störda av andra elever. Vid observationerna noteras att lärarna använder flera olika metoder och strategier för att skapa och bibehålla studiero. Utöver det som beskrivits ovan (under området Undervisning), att lektionerna har en tydlig struktur vilket också kan ge förutsättningar för studiero, noteras bland annat följande exempel på strategier eller metoder: att eleverna direkt när de kommer in i klassrummet börjar arbeta med en på förhand instruerad uppgift som ligger på elevens bänk; att det spelas lugn musik i början av ett par lektioner; att lärare använder ett tecken, fingrar i luften, som eleverna ska upprepa som ett sätt att samla elevernas uppmärksamhet inför ett nytt moment; pauser med olika rörelseaktiviteter på några lektioner; lappar i olika färger som eleverna använder för att signalera att de är osäkra eller behöver hjälp i någon uppgift medan de jobbar vidare med nästa uppgift de klarar, istället för att fastna, räcka upp handen och vara sysslösa. I de fall studieron vid vissa tillfällen på någon/några lektioner störs av elever vidtar lärarna åtgärder så att det åter blir studiero. Exempel på detta kan vara att läraren leder en elev som har svårt att sitta still och fokusera på uppgiften och därmed kan störa studieron, tillbaka till sin plats

och hjälper eleven att komma vidare i arbetet. Vid något annat tillfälle sitter läraren vid samma elev och håller om denne mjukt runt axlarna samtidigt som hen talar till hela klassen vid en avslutande genomgång. Vid någon lektion observeras att läraren upprepande under lektionen gör tillsägelser om tystnad genom "hyschanden".

Lärare berättar i intervju att de har haft fortbildning och handledning i "lågaaffektivt bemötande" och att de har haft samtal om att bemöta olika situationer på samma sätt. Representanter för elevhälsan och rektorn lyfter att arbetet med att personalen ska ha ett förhållningssätt med lågaaffektivt bemötande är viktigt i arbetet med att skapa studiero. Representanter för elevhälsan uttrycker att det är det bästa sättet att nå eleverna på och att elevhälsan är med och arbetar kring detta med pedagogerna. Rektorn beskriver att detta arbete startade under föregående läsår som ett sätt att möta problem med studiero som då fanns i vissa klasser, och som rektorn bedömer är bra att fortsätta att utveckla, även om problemen kring studiero i de aktuella klasserna inte längre föreligger. De beskriver vidare att de på skolan har pratat om begreppet studiero, och att det kan skilja sig mellan olika personer vad som uppfattas som studiero. Som ett konkret exempel på hur de arbetar tillsammans med lärarna kring strategier för studiero nämner de att de har pratat i kollegiet om att använda tecken som stöd i kommunikationen kring studiero istället för att verbalt säga till flera gånger.

Granskningen visar att det på skolan bedrivs ett aktivt och målinriktat arbete för att skapa trygghet för eleverna och motverka kränkande behandling. I intervjuer med lärare, elevhälsan, verksamhetsutvecklaren och rektorn ges flera exempel på insatser för att skapa trygghet. De nämner till exempel att det sker relationsskapande aktiviteter i början av terminen, att det finns faddergrupper där äldre elever är faddrar åt yngre elever, som skapar relationer mellan eleverna och i vilka de arbetar med ett antal värdegrundsteman varje läsår, att de har pedagogledda rastaktiviteter och att pedagoger finns tillgängliga och möter eleverna utomhus när de kommer på morgonen. I intervju med lärare och elevhälsan lyfts också vikten av att i det förebyggande arbetet också ha en samverkan med elevernas föräldrar i frågor som rör till exempel hur eleverna kan hantera konflikter. Det finns också en särskild arbetsgrupp/fokusgrupp bland personalen på skolan som har i uppdrag att arbeta med föräldrasamverkan. Det finns också andra fokusgrupper med uppdrag runt idrott och hälsa, trivsel och traditioner samt värdegrund och "livskunskap" som också, enligt skolans likabehandlingsplan syftar till att främja en trygg skolmiljö. Av granskningen framgår också att värdegrundsarbete också sker fortlöpande i undervisningen. Elever som Skolinspektionen intervjuar berättar att de i klassen pratar om hur man ska vara mot varandra, att de pratar om "demokrati", "värdegrund" och att "alla är lika värda och att både tjejer och killar ska få vara med". Elever från någon klass uttrycker att de bara pratar om sådant när det har varit bråk. Lärarna beskriver att ett gemensamt

arbete kring värdegrundsfrågor inom ramen för undervisningen sker i faddergrupperna som de arbetar i minst en gång i månaden.

I arbetet med att skapa trygghet och förebygga kränkande behandling sker ett systematiskt arbete på övergripande nivå med att identifiera platser och situationer där det finns risk för oro och otrygghet. Enligt intervjuer med lärare, elevhälsan och rektorn sker en sådan kartläggning dels med hjälp av två olika elevenkäter och dels utifrån en sammanställning av incidentrapporter. I skolans likabehandlingsplan, som rektorn upplever är ett verktyg i skolans arbete kring trygghet, noteras också personalens uppfattning av hur det är på skolan avseende trygghet som en del av kartläggningen. Lärarna beskriver att enkätresultaten också tas upp på klass- och elevråd och sedan förs tillbaka till likabehandlingsgruppen som ansvarar för att ta fram konkreta åtgärder för att förebygga otrygghet och risk för otrygghet. Enligt intervjuad personal och rektorn nämner är sådana förebyggande åtgärder, som nämnts ovan, till exempel pedagogisk rastverksamhet, utökat antal rastvärdar, personal med ansvar för att det är tryggt på väg till och i matsalen och arbetet med faddergrupperna. Lärarna säger att när det gäller rastaktiviteterna så märker de tydligt att det ger bra resultat och även arbetet i faddergrupperna upplever lärarna bidrar till trygghet hos eleverna.

Eleverna beskriver i intervju att de känner sig trygga och att de vänder sig till en vuxen, till exempel sin lärare eller kuratorn, om något skulle hända eller om de skulle bli rädda eller ledsna. Det brukar bli bättre då, säger eleverna. I intervju med elevhälsan beskrivs att lärare också kan vända sig till elevhälsan om det finns oro, konflikter eller relationsproblem och att till exempel kuratorn då kan göra klassobservationer och ha samtal med olika elevgrupper. Även i de hälsosamtal som skolsköterskan har med elever kan det framkomma att det i någon viss klass kan finnas tendenser till otrygghet vilket skolsköterskan då tar upp med klassens lärare. Rektorn beskriver i intervju att skolan tidigare hade några klasser där oron varit större. Detta ledde bland annat till, som tidigare nämnts, att de på skolan började arbeta med lågaffektivt bemötande som ett gemensamt förhållningssätt som personalen får fortbildning och handledning i. Rektorn upplever att det är ett annat klimat på skolan nu och att det också beror på de åtgärder som vidtagits på skolan.

Bedömning och betygssättning

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i flera delar, men utvecklingsområden finns.

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr 11, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skälen till bedömningen är att lärarna på skolan ges förutsättningar såväl formellt och systematiskt som mer informellt att samverka runt och kvalitetssäkra bedömningar av elevernas kunskapsutveckling, men att den systematiska samverkan kring bedömning framförallt gäller i ämnena matematik och svenska och inte i någon större utsträckning i övriga ämnen. Därtill sker en uppföljning av kunskapsresultaten i samtliga ämnen inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet, vilket kan leda till och har lett till, kvalitetssäkring av bedömningar. För att säkerställa att bedömningar och omdömen görs så likvärdigt och rättvist som möjligt behöver rektorn se till att lärarna på olika sätt ges förutsättningar att samverka i frågor som rör bedömning i skolans samtliga ämnen.

Av granskningen framgår att det finns en systematisk samverkan i bedömningsfrågor i ämnena matematik och svenska. Av intervju med lärare och verksamhetsutvecklaren framgår att bedömningsfrågor tas upp på ämneskonferenser i matematik och svenska som sker ett par gånger per termin. Därutöver, framgår av intervjuer med rektor och elevhälsa, har förstelärarna ett uppdrag att se till att alla lärare använder sig av de obligatoriska bedömningsstöden i årskurs 1 i svenska och matematik, vilka rektorn ser har varit bra för att nå likvärdighet i bedömning. Vidare beskriver rektorn att det är organiserat så att lärare från alla årskurser hjälps åt att rätta de nationella proven i matematik och svenska i årskurs 3 och att förstelärarna är ett stöd i detta arbete. Rektorn säger att det inte finns lika tydliga moment för arbete kring likvärdiga bedömningar i övriga ämnen och att det är ett utvecklingsområde. Rektorn och lärarna beskriver att det finns en gemensam grovplanering för alla ämnen och att det där också finns en planering kopplad till vad som ska bedömas, men enligt rektorn är frågan kring hur varje lärare tänker och tolkar detta något de på skolan behöver utveckla för att hitta en samsyn kring. I intervju med lärare bekräftas detta behov, lärarna säger att de har lyft att de har behov av att ha mer samtal kring likvärdighet i bedömningar. Rektorn säger att likvärdighet i bedömningar är svårare i ämnen med få lärare, som musik samt idrott och hälsa. Rektorn uppger också att när hon diskuterar med andra rektorer så ser hon att de har olika syn kring bedömning och att det kan leda till att det blir orättvist för eleverna. Skolan har tidigare haft samverkan med annan skola kring bedömning, men har det inte nu. Däremot uppstår bedömningsdiskussioner i samband med överlämning till mottagande mellanstadieskola, men detta är på individnivå runt enskilda elever och inte systematiskt på övergripande nivå.

Granskningen visar att det sker ett arbete med att analysera och diskutera bedömningar och omdömen som en del av uppföljning av skolans resultat. Av intervjuer med lärare, verksamhetsutvecklaren och rektorn framgår att en sammanställning av statistiken över kunskapsresultaten på skolan presenteras i början av varje termin och att de då har en genomgång och analys av måluppfyllelsen. Vid sådana tillfällen kan analysen leda till att de kommer in på frågor om bedömning och lärarna ger som exempel att de hade en stor skillnad i måluppfyllelse i ett ämne mellan olika år och att det då framkom att olika lärare hade haft olika utgångspunkter i sin bedömning. Av rektorns verksamhetsredogörelse inför granskningen framgår också att rektorn ser ett behov av att utveckla lärarnas arbete med bedömningar och omdömen och att det också finns behov av utvecklingsinsatser inom detta område hos enskilda lärare.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver aktivt verka för och ge förutsättningar för att lärarnas bedömning av elevernas kunskaper kvalitetssäkras i alla ämnen.

Likvärdighet är en viktig princip i skollagen. Det anges i skollagen att utbildningen inom skolväsendet ska vara likvärdig inom varje skolform oavsett var den anordnas.⁵ När elevernas kunskaper bedöms är det centralt att detta sker på ett så likvärdigt sätt som möjligt. Bedömningar och, i de senare årskurserna i grundskolan, betygssättning kan ha avgörande betydelse för elevers chanser till fortsatt utbildning och arbete. Därför är det viktigt att minska risken för felaktiga betyg som inte återspeglar elevens faktiska kunskaper. Men även bedömningar av elevers kunskaper och kunskapsutveckling som görs i årkurser där betyg inte ges behöver vara likvärdiga. Inte minst eftersom dessa bedömningar kan vara avgörande för att upptäcka att en elev är i behov av, och därmed har rätt till, särskilt stöd. Rektorn har ett ansvar för att ge lärarna förutsättningar att kvalitetssäkra sin egen bedömning i syfte att verka för likvärdighet. I läroplanen anges att lärarna i samverkan ska utbyta kunskaper och erfarenheter. Det framgår vidare att lärarna utifrån kursplanernas krav allsidigt ska utvärdera varje elevs kunskapsutveckling, muntligt och skriftligt redovisa detta för eleven och hemmen samt informera rektorn.⁶

⁵ 1 kap. 9 § skollagen

⁶ Lgr 11, 2.5 Övergång och samverkan samt 2.7 Bedömning och betyg.

Skolinspektionens granskning visar att rektorn behöver utveckla det arbete som syftar till att nå likvärdighet i bedömning så att detta omfattar samtliga ämnen. Det räcker inte att detta arbete begränsas till i huvudsak de två ämnen där det finns obligatoriska bedömningsstöd och nationella prov. Rektorn behöver se till att lärarna kontinuerligt och systematiskt i samtliga ämnen ges förutsättningar till att samverka i syfte att bedömningarna i så hög grad som möjligt är likvärdiga. Utifrån vad granskningen visar samt utifrån styrdokumentet och ett generellt perspektiv gällande bedömningsarbete i skolor vill Skolinspektionen rekommendera rektorn att se till att lärarna ges möjlighet att analysera och diskutera bedömningar av elevernas kunskaper i förhållande till kunskapskraven i samtliga ämnen. Samverkan kring likvärdiga bedömningar kan med fördel ske i de upparbetade forum för samverkan som idag finns på skolan, men för att ytterligare öka kvaliteten i detta arbete kan även olika typer av utbyten ske med andra skolor. I synnerhet i de ämnen där skolan har färre undervisande lärare kan sådana utbyten vara av stor vikt för att nå längre i arbetet för att säkerställa likvärdighet i bedömningarna.

På Skolinspektionens vägnar

X Helena Boëthius

Enhetschef
Signerat av: Helena Boëthius

X Linda Svensson

Föredragande/utredare
Signerat av: Linda Svensson

I handläggningen av ärendet har även utredare Solmaz Malek Lundin och enhetsjurist Ingrid Hesselén Brunius medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning regelbunden kvalitetsgranskning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Sex lektionsobservationer
- Tre gruppintervjuer med elever
- En gruppintervju med lärare
- En gruppintervju med skolans elevhälsa
- En intervju med rektor
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska värdera vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal indikatorer. Dessa indikatorer beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorns lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektorn arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning präglas utbildningen av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet vid bedömning och betygssättning? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter om verksamheten

Skolinspektionen besökte skolenheten den 26-28 september 2018. Besöket genomfördes av utredarna Linda Svensson och Solmaz Malek Lundin.

Talldungeskolan är en kommunal skolenhet med förskoleklass och grundskolans årskurser 1–3. Skolenheten är belägen i Kortedala i Göteborgs kommun. Skolenheten leds av en rektor och har läsåret 2018/19 279 elever, varav 72 elever i förskoleklass.